

[N. Neergaard.]

praktiske Viden med videnskabeligt Grundlag, kan søge hen og blive undervist i disse Fag, der fra Aar til Aar faar stedse stigende Betydning ogsaa i det praktiske Liv.

Men det vil ikke alene være godt for Jylland, det vil være godt for Landet i det hele. For Universitetslærerne derved, at der kan blive Vekselvirkning og lad mig sige: ogsaa Kappelstrid med Fagfæller fra et andet Universitet indenfor Landets Grænser. Og for den studerende Ungdom vil det være en stor Velgering, at de ikke alle skal presses ned i den københavnske Støbeske, men at de ogsaa kan faa Universitetsuddannelse andetsteds og saaledes faa fyldigere Kendskab til deres Land og blive paavirket af Luften andetsteds og af, hvad der foregaar udenfor Hovedstadens Grænser, saa at de ikke fra Ungdommen af kommer til at staa saa lidt fortrolige dermed, som det nu ofte er Tilfældet. For mange vil det ogsaa være saare heldbringende — navnlig vil deres Forældre føle det —, at de ikke straks fra Skolebænken skal kastes ud i den københavnske Hvirvel, som maler saa mange af dem ned og tilføjer saa mange andre en Skade for Livstid, unge og ubefæstede som de er, men at de i hvert Tilfælde i disse første Aar under en Provinsbys roligere Forhold kan faa deres Universitetsundervisning og derigennem, hvad der naturligtvis særlig gælder de jydsk Hjem, bevare en nærmere og helst saa intim Forbindelse som muligt med deres Hjem.

Af stor Betydning vil det ogsaa være, at der ved et mindre Universitet kan blive et langt fortroligere Samliv mellem Studenterne indbyrdes og navnlig et langt nærmere Samliv med gensidig Paavirkning mellem Studenterne og deres Lærere. Det er forkert, at en Professor staar paa et Kateder og afleverer en Forelæsning, maaske dikterer den, eller holder nogle Eksaminatorier og Samtaler for overfyldte Kollegier, men ikke kan komme i det nærmere personlige Forhold til Studenterne. Professoren skal undervise Studenterne, men han skal sandelig ogsaa lære af Studenterne, hvis der skal blive et nærmere personligt Forhold, og dette kan kun tænkes ved et mindre Universitet. Naar jeg undtager de ganske specielle Fag, hvor, som den foregaaende Taler sagde, Auditorierne visselig ikke er overfyldte, og tænker paa de store almindelige Fag; er en saadan gensidig Paavirkning og Samleven ubetinget udelukket ved Københavns Universitet, saaledes som Forholdene for Tiden er.

Denne Overfyldning og dette mangelfulde, der trods alle Anstrengelser fra Professorernes Side bliver i deres Undervisning af hver enkelt og deres Paavirkning overfor de enkelte, fører ogsaa til en overdreven Blomstring af det Manuduktionsvæsen, som ikke altid skyder de skønneste Blomster; nogle af dem har jo mildest talt ikke lugtet godt.

Endvidere vil jeg stærkt understrege ikke blot Ønskeligheden men Nødvendigheden af at bøde paa den Overbelastning, som nu finder Sted paa Universitetet i København, og som jeg allerede har omtalt. Hvis ikke Universitetsundervisningen, ikke mindst Lægeuddannelsen, hvor den praktiske Side af Sagen og det nære Forhold mellem Lærer og Elev, maaske har større Betydning end i noget andet Fag, skal lide afgørende Skade, vil det blive uundgaaelig nødvendigt, for saa vidt man ikke faar en Undervisningsanstalt som den, der her er Tale om, at ofre store Beløb, og det bliver Millionbeløb, til nye Bygninger og deres Indretning — og den er i vore Dage med det store videnskabelige Apparat særdeles kostbar — ved Københavns Universitet og ligeledes at ofre store Beløb til Ansættelse af nye Professorer og nye Docenter.

Man siger undertiden — den Tale har jeg ogsaa hørt inden for mit eget Parti —, at det i disse overordentlig vanskelige Tider ikke er hensigtsmæssigt og ikke vil se godt ud at belemre Statskassen med nye Udgifter, selv om det er til et i og for sig rosværdigt Formaal. Men man tager her Skin for Virkelighed. Det, der her er Tale om, er nogle Titusinder, som skal ydes i Tilskud til en Undervisning, medens Bygningerne og hele det videnskabelige Apparat er bekostet fra anden Side, og der vil stadig fra Kommunens Side ydes Ofre med Hensyn til Driften. Derved undgaar vi jo de langt, langt større Udgifter, der vil være Tale om, hvis Anstalterne her i København skal udvides, hvortil kommer, at Sagen bliver løst i hvert Fald delvis og paa langt sundere og bedre Maade. Jeg gentager, at det er en grundig Misforstaaelse at tro, at der her er Tale om i svære økonomiske Tider at lægge nye Byrder paa Befolkningen og at gaa til nye Udgifter. Nej, her er Tale om en absolut nødvendig Aflastning, her er Tale om Undgaaelse af langt, langt større Udgifter, som vil blive nødvendige, hvis alt dette skal indrettes i København. Mange vil maaske mene: Herregud, saa faar Videnskabeligheden suge lidt paa Labben. Men her er ikke blot Tale om Videnskabelighed; naar alle Professorerne